

প্রকৃতিক ভালপাওঁ আহা

মানস প্রতিম দত্ত

প্রকৃতিক ভালপাওঁ আহা

মানস প্রতিম দত্ত

প্রকৃতিক ভালপাওঁ আহা
মানস প্রতিম দত্ত

প্রথম প্রকাশ: লকডাউন, এপ্রিল ২০২০

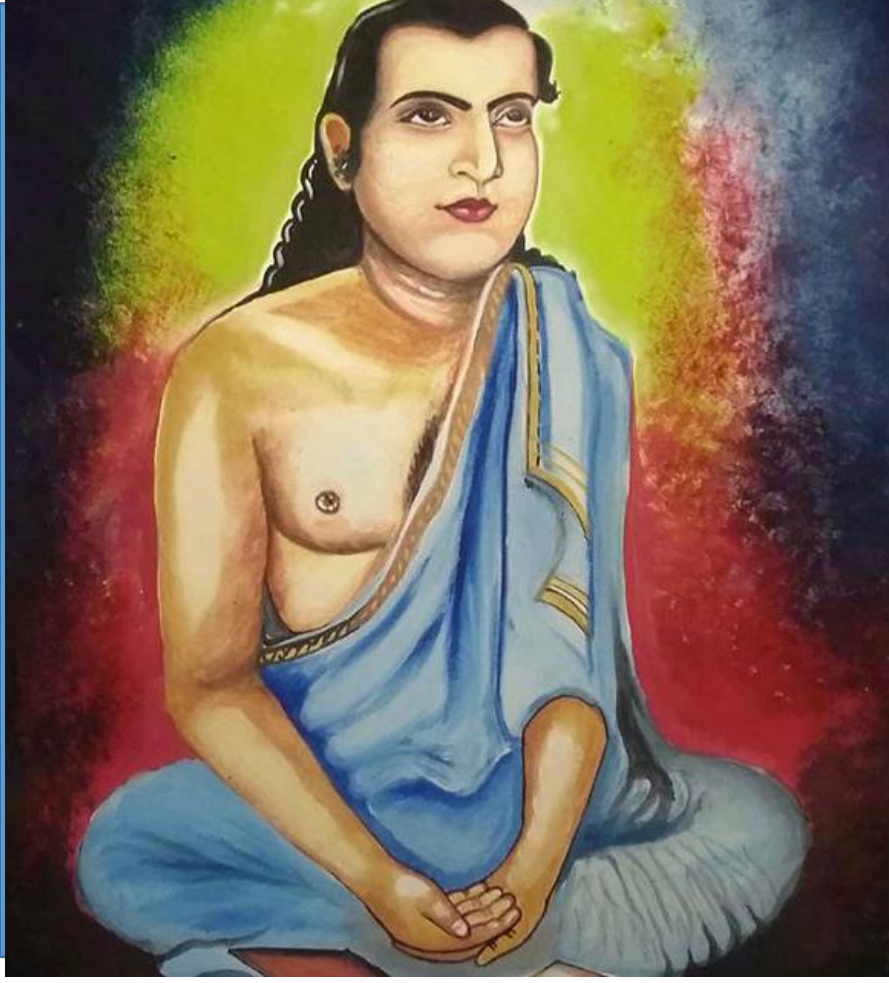
গ্রন্থস্বত্ব: লেখক

প্রচ্ছদ সজ্জা: মানস

ভিতৰৰ ফটো: ইণ্টাৰনেট

বেটুপাতৰ শেষ পৃষ্ঠাৰ ফটো: অজ্ঞাত, অনুজ গগৈ

মূল্য: অমূল্য

কৰৈ পৰ উপকাৰ কিনো কৃপাময় ।
পৰৰেসে অৰ্থে জীয়ে ইটো বৃক্ষচয় ॥
থাকৈ সহি ৰহি মহা ৰৌদ্ৰ বৃষ্টি বাত ।
আমি সুখে বাস্তো ৰহি ইয়াৰ ছায়াত ॥
পৰ উপকাৰী তৰু জনম সার্থক ।
সন্তৰ বিমুখ যেন নোহন্ত প্রার্থক ॥
বাকলি পল্লৱ মূল পত্ৰ পুষ্প ফল ।
যেই যিবা চাৰৈ পাবৈ বৃক্ষত সকল ॥
জীৱনৰ সাফল দেহী এহিমনে ।
জীয়ে পৰ উপকাৰ কৰি অৰ্থে প্ৰাণ ॥

শংকৰদেৱ (ভাগৱত, দশম স্কন্ধ)

কৃতজ্ঞতা:

সৌম্যদ্বীপ দত্ত, নর কুমাৰ চমুৱা
দিব্যলতা দত্ত, বৈদ্য ব্ৰাইট বুঢ়াগোহাঁই
যুগল সন্দিকৈ, গিৰীণ কছাৰী
দেউতা, ভাইটি, মাডাম বা, তৃষ্ণা আৰু প্ৰণৱ।

অৰ্পণ

পৃথিৱীৰ প্ৰতিজোপা গছৰ স্মৃতিত
যাক আমি কোনো কাৰণ নোহোৱাকৈ
কাটি পেলাওঁ.....

প্রকৃতিক ভালপাওঁ আহা - এই কিতাপখিনি শিক্ষার্থীসকলৰ উপযোগীকৈ লিখা হৈছে। প্রকৃতিৰ সৈতে থকা আমাৰ আত্মীয়তা আৰু বান্ধোনক চিনাকি কৰি দিয়াটোৱেই এই কিতাপখনৰ মূল লক্ষ্য। আপোনালোকৰ দিহা-পৰামৰ্শ একান্তই কামনা কৰিলোঁ। প্রথমে ই-বুক হিচাপে আপোনালোকলৈ এই কিতাপখন আগবঢ়াই দিলোঁ, ইতিবাচক সহাঁৰি পালে ছপাৰূপত প্ৰকাশৰ চিন্তা কৰিম।

মানস প্ৰতিম দত্ত

কনকলতা পথ,

বৰবিল, ডিগবৈ

ফোন:৮৬৩৮৭০৮০৭৮

সূচী

- আমাৰ দেশ ভাৰতবৰ্ষ ৯
- আমি প্রকৃতিক কিয় ভাল পাব লাগে? ১২
- আমি প্রকৃতিক ভালপাওঁনে ? ১৫

আমাৰ দেশ ভাৰতবৰ্ষ

আমাৰ দেশ ভাৰতবৰ্ষ এছিয়া মহাদেশৰ এখন অন্যতম দেশ। ১৯৪৭ চনত ভাৰতবৰ্ষই ব্ৰিটিছ শাসনৰ পৰা স্বাধীনতা লাভ কৰিছিল। পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহৰু আছিল ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰথম প্ৰধানমন্ত্ৰী আৰু ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ আছিল ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰপতি। আমাৰ দেশক ব্ৰিটিছৰ শাসনৰ পৰা মুক্ত কৰিবলৈ হোৱা স্বাধীনতা আন্দোলনত মূল ভূমিকা লোৱা ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত মহাত্মা গান্ধী আছিল অন্যতম। আমাৰ দেশৰ

সংবিধানখনক বিশ্বৰ সৰ্ববৃহৎ লিখিত সংবিধান বুলি কোৱা হয়। এই সংবিধানখন ৰচনা কৰিছিল ড. ভীমৰাও ৰামজী আম্বেদকাৰে।

আমাৰ দেশখন প্ৰাকৃতিক সম্পদত অতিকৈ চহকী। দেশৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদসমূহ সংৰক্ষণৰ বাবে বিভিন্ন ৰাজ্যত ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান, বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য আদি আছে। আমাৰ ৰাজ্যখনতো কাজিৰঙা, মানাহ, চক্ৰশীলা, দিহিং পাটকাই আদিৰ কথা তোমালোকে নিশ্চয় শুনিছা। সময় পালে তোমালোকে সেই ঠাইসমূহত ফুৰিবলৈ যাবা দেই। তাত গৈ ফুৰাৰ লগতে তাত থকা জীৱ-জন্তু, গছ-গছনিৰ বিষয়েও তথ্য সংগ্ৰহ কৰিবলৈ নাপাহৰিবা দেই। আমাৰ দেশৰ প্ৰত্যেকখন ৰাজ্যতে প্ৰকৃতিৰ অপূৰ্ব সমাহাৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়। তাৰে বহুততে পৃথিৱীৰ ভিতৰত দুৰ্লভ

বহুতো প্ৰজাতিৰ জীৱ আৰু উদ্ভিদ পোৱা যায়। সেইবোৰ যদি আমি ৰক্ষা নকৰো এদিন আমাৰ মাজৰ পৰা হেৰাই যাব। সেইবোৰ ৰক্ষা কৰাটো আমাৰ প্ৰত্যেকৰে কৰ্তব্য।

প্ৰকৃতিৰ কোনবোৰ জীৱ দুৰ্লভ, কোনবোৰ সুৰক্ষিত সেই সম্পৰকে তথ্য থকা থকা কিতাপখনৰ নাম হ'ল ৰেড ডাটা বুক। আই ইউ চি এন নামৰ সংস্থাটোৱে গ্ৰন্থখনৰ জৰিয়তে তালিকা প্ৰকাশ কৰে। পৃথিৱীৰ প্ৰায়খিনি দেশতেই জীৱ-জন্তু সুৰক্ষাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা আইন প্ৰণয়ন কৰিছে। আমাৰ দেশতো বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰকৃতি সংৰক্ষন আইন আছে। সেইবোৰৰ ভিতৰত বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা আইন ১৯৭২, বন সংৰক্ষণ

আইন ১৯৮০, পৰিৱেশ সংৰক্ষণ আইন ১৯৮১, ১৯৮৬ অন্যতম।

আমি প্রকৃতিক ভাল পাব লাগে কিয়?

আজিৰ পৰা হাজাৰ হাজাৰ বছৰ পূৰ্বে মানুহে অঘৰী জীৱন যাপন কৰিছিল। প্রকৃতিৰ মাজতে গুহা বা গছৰ ছাঁত জিৰণি লৈছিল। লাহে লাহে মানৱ সভ্যতাৰ উত্তৰণ ঘটিল। মানুহে খেতি কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। এই যে মানুহে খেতি কৰিবলৈ ঠাই উলিয়ালে সেই ঠাইবোৰ এদিন জীৱ জন্তুৰ বাসস্থান আছিল। জীৱ-জন্তুৱে মানুহৰ বাবে, মানুহৰ সুবিধাৰ বাবে সেই ঠাইসমূহ এৰি

অন্য ঠাইলৈ গ'ল। লাহে লাহে জনসংখ্যা বাঢ়িবলৈ ধৰিলে। ফলত মানুহক অধিক মাটি-বাৰীৰ প্ৰয়োজন হ'ল। গতিকে মানুহে গছ-গছনি কাটি গৈ থাকিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। লাহে লাহে সেই জন্তুবোৰ থাকিবলৈ ঠাই নাইকীয়া হ'ল। সিহঁত পুনৰ নিজৰ ঠাইলৈ উভটি অহা আৰম্ভ কৰিছে। ইয়াৰ বাবে আমি়েই দায়ী নহয়নে? ভাবাচোন, আমাৰ ঘৰলৈ কোনোবা আলহী আহি যদি আমাৰ ঘৰটোকে কাটি লৈ আমি জানো ঘৰটো দিম! কিন্তু প্ৰকৃতিয়ে সৌ তাহানিতে আমাক ঘৰ সাজিবলৈ সিহঁতৰ ঘৰবোৰ এৰি দিছিল নহয়নে? গতিকে প্ৰকৃতি সংৰক্ষণৰ প্ৰতি আমি দায়িত্বশীল হ'বই লাগিব নহয় জানো?

প্ৰকৃতিক আমি কেনেকৈ লোকচান কৰিছো তোমালোকে গম পাইছাই নহয়নে? তদুপৰি আমি য'তে ত'তে চিপছ, বিস্কুট আদি খাই সেই আৰ্জনাৰসমূহে য'তে-ত'তে পেলাই দিওঁ। ইয়ো পৰিৱেশ দূষিত কৰে। ইয়াকে নকৰি আমি কৰিব পাৰোঁ-

আমি সচৰাচৰ বিভিন্ন আৱৰ্জনা সমূহ প্লাষ্টিকৰ মোনাত ভৰাই ৰাস্তাৰ কাষত পেলাই দিওঁ। ফলত সেই প্লাষ্টিকৰ ভিতৰৰ আৱৰ্জনাসমূহ গেলি দুৰ্গন্ধৰ সৃষ্টি কৰে। পদপথেদি মানুহ যাব নোৱাৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত নগৰাঞ্চলত পৌৰনিগমে আৱৰ্জনাবোৰ সংগ্ৰহ কৰি বিজ্ঞানসন্মতভাৱে পেলাই দিয়াটো নিয়ম। ভাৰত চৰকাৰে স্বচ্ছ ভাৰত অভিযানৰ জৰিয়তে ইয়াক গণমুখী কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। তোমালোকে নিশ্চয় আজিকালি জাৱৰ-জোখৰ সংগ্ৰহ কৰিবলৈ অহা ব্যক্তি দেখিছা। সেয়েহে য'তে ত'তে জাৱৰ-জোখৰ নেপেলায় নিৰ্দিষ্ট সময়ত সংগ্ৰহ কৰিবলৈ অহা ব্যক্তিক জাৱৰ-জোখৰবোৰ যোগান দিয়া উচিত।

যিবোৰ কাৰণৰ বাবে আৱৰ্জনা সৃষ্টি হয় সেইবোৰ কাৰণ নোহোৱা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত। আমি পৰাপক্ষত এবাৰ ব্যৱহাৰযোগ্য সামগ্ৰী কিনিবলৈ কমাই দিয়া উচিত। তদুপৰি দোকানত প্লাষ্টিক বিচৰাৰ সলনি পৰাপক্ষত বজাৰ-সমাৰ কৰিবলৈ নিজৰ লগত এটা পলিথিন ৰখা উচিত।

এবাৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ পাছত পুনৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা সামগ্ৰীসমূহ পুনঃব্যৱহাৰ কৰিলে অৰ্থনৈতিকভাৱেও লাভৱান হ'ব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, ভঙা-চিঙা আইনাসমূহ পুনঃব্যৱহাৰৰ বাবে আমি কোম্পানীসমূহক যোগান ধৰিব পাৰে। তেওঁলোকে তাৰপৰা পুনঃ আইনা প্ৰস্তুত কৰিব পাৰে।

আমি প্ৰকৃতিক ভালপাওঁনে?

আমাৰনো আছে কি - প্ৰশ্নটো শুনাৰ লগে লগে আমাৰ মনলৈ সাধাৰণতে কি কথা আহে বাৰু? এই প্ৰশ্নটো শুনাৰ লগে লগে বিভিন্ন জনৰ মনত বিভিন্ন উত্তৰে অগা-দেৱা কৰিব পাৰে । তাৰ ভিতৰত ঘপহকৈ মনলৈ অহা উত্তৰটোৱেই হ'ল - আমাৰনো নাই কি? কথা ক'বলৈ মুখ আছে, কাম কৰিবলৈ হাত, খোজ কাঢ়িবলৈ ভৰি, গোকল ল'বলৈ নাক ইত্যাদি ইত্যাদি। আচলতে এই প্ৰশ্নটোৰ অৱতাৰণা হোৱাৰ কাৰণটোৱেই হ'ল যে আমি বহু সময়ত নিজৰ সেই ইন্দ্ৰিয়সমূহৰ সক্ষমতা পাহৰি যাওঁ। অথচ আমাৰ মনত পৰিৱেশ সচেতনতাৰ ধাৰণাটো পৌৰাণিক কালৰে পৰা বাস কৰি আছে।

পৌৰাণিক কালত প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা সৌন্দৰ্যৰে আৰু স্থানত শিক্ষা প্ৰদান কৰা হৈছিল। সেই সময়ছোৱাত সেয়েহে শিক্ষাৰ্থীসকলৰ মাজত স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে পৰিৱেশ সংৰক্ষণ চেতনা গঢ় লৈ উঠিছিল। গছক উপাসনা কৰিছিল। গছ আছিল সৰ্বস্ব। তদুপৰি পুৰণি কালত শিক্ষাক বিশেষ ক্ষমতা হিচাপে গণ্য কৰা হৈছিল, যি ঐক্য, সমতা, আৰু মানুহৰ পূৰ্ণ বিকাশ ঘটায়।

প্ৰকৃতিৰ সৈতে আমাৰ সম্পৰ্কৰ সম্পৰ্কে সজাগ নহ'লেও আমাৰ অজ্ঞাতে হ'লেও আমি প্ৰকৃতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি আহিছো আৰু কৰি থাকিম। কিন্তু কেনেকৈ? এই বিষয়ে কোৱাৰ আগতে মই মোৰ ল'ৰালিৰ কিছুমান কথা ক'ব লাগিব, যিবোৰ কথাই মোৰ লগতে সকলোকে শৈশৱত থকা পৰিৱেশ সচেতন মনটোক দেখুৱাই দিব। ডাঙৰ খুড়া(আমি বৰখুড়া বুলি মাতো)ই কোৱা মতে তেতিয়া মোৰ চাৰি বছৰ। আমি আছিলোঁ খেতিয়ক পৰিয়ালৰ সন্তান। যদিওবা

দেউতা-খুড়াহঁত শিক্ষকতাৰ সৈতে জড়িত আছিল তথাপিও খেতি আছিল আমাৰ বাবে এৰাব নোৱাৰা সম্পদ। ভূঁই ৰোৱাৰ সময়ত বোকা খচকি ভাল পাইছিলোঁ, মৈত উঠিবলৈ ভাইটিৰ লগত হেতাঁ-ওপৰা লগাইছিলোঁ। ভূঁই ৰোৱাৰ সময়ছোৱাত আমি সাধাৰণতে ঘৰত ভাত নাখাইছিলোঁ। মায়ে পথাৰলৈ লৈ যোৱা পইতাৰ ভাতৰ সোৱাদ লৈছিলোঁ। ঘৰৰ সকলোৱে একেলগে গছ তলত বহি এই আনন্দ উপভোগ কৰিছিলোঁ। ধান দাবৰ সময়ত বৰখুড়াৰ লগত ডাঙৰি কঢ়িয়াবলৈ লৰ দিছিলোঁ।

তেতিয়া মই ধানৰ নৰাৰ মাজত লুকাই যাওঁ, নৰাই কাটে। বৰখুড়াই কয়- তই যাব নালাগে, গোটেইখন বিজবিজাব। মই নামানো, মই লগত যাঁওয়েই। আকৌ গধূলি সময়ত নিজে নিজে গৈ বিলৰ পাৰত বহা, মেটেকাৰ মালা গাঁথা, ছাগলী অনা, গৰু অনা কামবোৰ কৰি কিমান যে ভাল পাইছিলোঁ। কণমানি ছাগলী পোৱালিটো কোচত লৈ, গৰু পোৱালিটো সাৱটি, একেলগে অবুজ কথা পাতি দিনটো পাৰ কৰিবপাৰিছিলোঁ। সদায় দমকলৰ পাৰত কা-কা-কা কৰি হুলস্থূল কৰা কাউৰীকেইটা নেদেখিলে, কুলিৰ মাত নুশুনা হ'লে কিমান যে চিন্তা হয়! শৈশৱত কেৱল ময়ে যে এই কামবোৰ কৰিছিলোঁ এনে নহয় মোৰ দৰে আমি বহুতেই এনে কামবোৰ ভাল পাইছিলোঁ নহয়নে? এই যে আমি

এই কামৰোৰ ভালপাইছিলো ইয়ে প্ৰমাণ কৰে যে আমি সকলোৰে
শৈশৱৰেপৰা প্ৰকৃতিক ভালপাই আহিছো।

ইয়াৰ উপৰিও দেউতাৰ সৈতে পথাৰৰ পৰা ৰঘু পুলি কঢ়িয়াই আনি
বাটৰ কাষত ৰোৱা, বিদ্যালয়ত আমলখি পুলি ৰোৱা আদি কাৰ্যই
আমাক সৰুৱে পৰাই প্ৰকৃতি ভালপাবলৈ শিকাইছিল। তোমালোকেও
নিশ্চয় গছপুলি ৰুই ভালপোৱা নহয়নে? গছ চায় ভালপোৱা নহয়নে?
আৰু যেতিয়া সদায় সন্মুখত দেখি থকা গছজোপা বতাহত, ধুমুহাত
বাগৰি পৰে আমাৰ মনটো অজান দুখত সেমেকি উঠে, বহুদিনলৈ
গছজোপাৰ কথা মনত পৰি থাকে নহয়নে? এই কথাবোৰেই প্ৰমাণ
কৰে যে প্ৰকৃতিৰ সৈতে আমাৰ সম্পৰ্ক অতি আত্মিক। প্ৰকৃতিৰ
আমিও এক অংশ বাবেহে আমাৰ মনত এনে ভাৱৰ উদয় হয়।

প্রকৃতিৰ কথা চিন্তা নকৰাকৈ কোনো মানুহেই জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। সুন্দৰ প্রকৃতিক সকলোৱে ভালপায়। সেয়েহে আজিও আমি যেতিয়া সেউজীয়া গছ-গছনিৰে ভৰা এডোখৰ ঠাই দেখোঁ, যেতিয়া এজাক ছাগলী দেখোঁ, এজাক উৰণীয়া চৰাই দেখোঁ, জলাশয় এটা দেখোঁ তেতিয়াই ম'বাইলটো বা কেমেৰাটো উলিয়াই চেলফি মাৰিব খোজোঁ, ফটো তুলিব খোজোঁ। ইয়াৰ উপৰিও আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ সবাতোকৈ উল্লেখযোগ্য সম্পদ পানীৰ লগতে, খাদ্য, সাজ-পোচাক আদি সকলো পৰিৱেশৰে উপাদান। গতিকে প্রকৃতিয়ে আমাক সকলোৱে দিয়াৰ দৰে প্রকৃতিকো বক্ষণাবেক্ষণ দিয়াটো আমাৰ দায়িত্ব হিচাপে গণ্য কৰিলেহে আমি ক'ব পাৰিম – আমাৰ নাই কি, আমাৰ সকলো আছে, সকলো থাকিব। অন্যথা আমাৰ আছে কি বুলি সোধা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ আমি নিজেই নিজকে দিব নোৱাৰিম।

প্রকৃতি আমাৰ পৰম বন্ধু, প্রকৃতিক ভালপাওঁ আহা

